

UVOD

Vođenje finansijskih institucija uvijek je bio težak i odgovoran zadatak, a u posljednje vrijeme postao je još i teži zbog čestih nesigurnosti u okruženju koje se tiču promjena u političkoj, privrednoj i finansijskoj sferi. Generalni cilj svake banke jeste optimizacija odnosa rizika i prinosa. Na osnovu toga banke biraju najprofitabilnije proizvode i grane bankarstva, kao i najbolji način za određivanje cijene proizvoda. Banke će morati da ulože značajne materijalne i ljudske resurse kako bi se dostigao (kvalitativno) što viši nivo upravljanja rizicima.

Rizik treba analizirati i njime upravljati kako bi se izbjegao, ili barem doveo u prihvatljive granice. Banke i ostale finansijske institucije u svom poslovanju susreću se sa brojnim poteškoćama. Savremeno bankarsko poslovanje svakodnevno je izloženo postojećim, ali i novim vrstama rizika. Finansijska teorija i praksa je potvrdila da opstanak, profitabilno poslovanje i razvoj u uslovima narastanja finansijskih transakcija sa sve većim rizikom, zahtijevaju visok nivo kvaliteta menadžerskog tima.

Identifikacija rizika prvi je korak uspješnog poslovanja banaka. Za analizu pojedinih rizika, neophodno je i njihovo praćenje na pojedinačnoj osnovi, kao i iznalaženje, implementiranje i usavršavanje metoda i tehnika za njihovu optimizaciju. U ovom radu pažnja je usmjerena na rizike kojima su banke izložene u svom poslovanju, sa posebnim akcentom na operativni rizik. Operativni rizik može biti prisutan u svim bankarskim operacijama i neujednačen po linijama poslovanja, a istovremeno ima značajne specifičnosti u zavisnosti od tipa i veličine banke. Postavlja se pitanje rizičnog profila banke i adekvatnog tretmana operativnog rizika, pri čemu je diferencijacija tradicionalnog i modernog bankarstva ključna prilikom određivanja rizičnog profila banke. Što se tiče operativnih rizika, generalno, postoje alternativni načini, a to su: potpuno izbjegavanje, redukcija, dijeljenje i totalno preuzimanje rizika.

Predmet ovog diplomskog rada je istraživanje savremenih teorijskih dostignuća upravljanja i analiziranja rizika u bankarstvu, sa posebnim osvrtom na operativni rizik, koje će pomoći smanjenju rizika i na taj način učvrstiti pozicije banaka koje stvaraju zdrav bankarski sistem Republike Srpske, a koji direktno utiče na stabilnosti nacionalnog finansijskog sistema.

Cilj ovog istraživanja jeste naučna deskripcija savremenih procesa upravljanja operativnim rizikom u bankarstvu, opis funkcija, odnosa i veza upravljanja operativnim rizikom, kao i opis svih kvantitativnih i kvalitativnih svojstava upravljanja operativnim rizikom u bankarstvu. Najjednostavnije rečeno, ciljevi ovog rada su: da objasni šta predstavlja upravljanje rizikom u bankama i da objasni kako se upravlja operativnim rizikom u bankarstvu.

Metodologija izrade ovog rada jeste kombinacija osnovnih (analitičkih i sintetičkih), opštenaučnih (induktivnih, deduktivnih, hipotetičkih i empirijskih) i posebnih metoda (ekonomske analize), na način da budu primjereni naslovu teme i izloženoj strukturi rada.

Hipoteza koju treba dokazati:

- Koliko je prisutna transparentnost u radu banke i ukupna finansijska disciplina, toliko je i omogućen proces upravljanja operativnim rizikom.
- Upravljanje operativnim rizikom direkto zavisi od ekonomske snage banke, što znači da je rizik manji ukoliko je kapital banke veći, i obrnuto.